

อนุสาสนีปาฏิหาริย์แห่งองค์พ่อแม่ครูอาจารย์

หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม

วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม ตำบลวังหมี่ อำเภอน้ำเขียว จ.นครราชสีมา

วันนี้เป็นวันศุกร์ที่ ๑๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๘ ของศาสนาพุทธ
คริสต์ศักราช ๒๐๒๕ ของศาสนาคริสต์ ฮิจเราะห์ศักราช ๑๔๔๖ ของศาสนาอิสลาม

เดือนนี้เป็นเดือนเมษายนหน้าแล้งฤดูร้อน ประเทศไทยมี ๓ ฤดู ฤดูฝนฤดูหนาว
ฤดูแล้ง เดือนเมษายนเป็นเดือนของศาสนาพุทธ ผู้ที่ถือศาสนาพุทธสงฆ์พระพุทธรูป
ดูแลปฏิบัติสังฆกรรมวัดวาอาราม โบสถ์ วิหาร ลานเจดีย์ ห้องน้ำห้องสุขา

ชาวพุทธในประเทศไทยและทุก ๆ ประเทศ ได้เอาเดือนเมษายนหน้าแล้งฤดูร้อน
ของทุก ๆ ปี ปฏิบัติสืบทอดติดต่อกันมาหลายร้อยปี เป็นประเพณีตั้งแต่ดึกดำบรรพ์
สมัยโบราณ เริ่มต้นจากวันเพ็ญ ๑๕ ค่ำเดือนเมษายนไปจนถึงวันเพ็ญ ๑๕ ค่ำเดือนพฤษภาคม
ระยะเวลาเป็นเวลา ๑ เดือน เป็นประเพณีของโบราณที่ทำสืบทอดกันมา

ปัจจุบันนี้ทางการทางส่วนราชการ ให้วันที่ ๑๓ เมษายน ถึงวันที่ ๑๖ เมษายน
ก็เพียงพอ ไม่ต้องไปเอาทั้งเดือน เป็นวันหยุดทำงาน หยุดราชการ ให้เป็นวันสงกรานต์
เป็นวันหยุดของทุก ๆ ปี เพื่อเป็นหลักการเพื่อเป็นอุดมการณ์อุดมธรรม

มนุษย์เราคือผู้ที่ประเสริฐต้องเอาธรรมนำชีวิต เอาธรรมนำชีวิต ต้องเข้าสู่หลักการอุดมการณ์อุดมธรรม ไม่ให้ใครทำอะไรตามใจตามอัธยาศัย

การไม่ทำอะไรตามใจตามอัธยาศัยก็เพื่อให้อยู่ในหลักการอุดมการณ์อุดมธรรม เอาธรรมนำชีวิตเอาธรรมนำชีวิต ปรับเข้าหากาลเข้าหาเวลา เพื่อเอาธรรมนำชีวิต เอาธรรมนำชีวิต

ทุกคนให้พากันเข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตา ในการประพฤติการปฏิบัติ

ชีวิตของเราทุกคนต้องมีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ อย่าได้ทำอะไรตามใจตามอัธยาศัยเพราะไม่มีอยู่เหนือกรรมเหนือกฎแห่งกรรม ไปทำอะไรตามใจ ตามอัธยาศัยไม่ได้

ทุกคนก็เข้าสู่ภาคประพฤติกปฏิบัติของตัวเองของเราเอง

พระพุทธเจ้าท่านก็ประพฤติปฏิบัติพุทธกิจของพระพุทธเจ้า

พระอรหันต์ก็ทำกิจพระอรหันต์

เน้นการกระทำการประพฤติการปฏิบัติของเราเอง

ให้รู้เข้าใจอย่าไปตามความไม่รู้ความไม่เข้าใจ ต้องรู้เข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ เป็นศิลปชีวิต เป็นศิลปเป็นสมาธิเป็นปัญญา พากันเข้าถึงความพอเพียง เพียงพอ เข้าถึงเศรษฐกิจพอเพียงเพียงพอ เป็นผู้มีศีลมีสมาธิมีปัญญา อย่าไปตั้งอยู่ในความประมาท

ปัจจุบันนี้ ถือว่าเป็นวาระสำคัญเราทั้งหลายอย่าได้พากันประมาท
เพื่อการประพฤติการปฏิบัติของเราจะได้อุดมสมบูรณ์ ด้วยความรู้ความเข้าใจ
ในการประพฤติในการปฏิบัติ

เราอยู่ที่ไหนทำอะไรก็เอาธรรมนำชีวิต ถ้าเราเอาธรรมนำชีวิตเราก็จะไม่มีปัญหา
คนอื่นเอาธรรมนำชีวิตคนอื่นก็จะไม่มีปัญหา ธรรมชาติมันจะสมดุลสมบูรณ์
อยู่ในความพอดี ไม่มากเกินไปไม่น้อยเกินไปมันอยู่ในความพอดีอยู่ในความพอเพียง
เพียงพอ ธรรมชาติมันมีความพอดี มีความพอเพียงเพียงพออยู่แล้ว

อย่างกลางวันก็มีความสว่าง ๑๒ ชั่วโมง กลางคืนก็มีความมืดอยู่ ๑๒ ชั่วโมง มัน
เป็นความพอดี

ธรรมชาติมันจะพอดี ๆ ธรรมชาติมันจะพอเพียงเพียงพอนะ

เราทั้งหลายพากันมีสัมมาทิฐิมีปัญญา มีความเห็นถูกต้อง มีความเข้าใจถูกต้อง
ประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้อง ต้องเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ ให้รู้ให้เข้าใจ

ความรู้ความเข้าใจนี้เรียกว่ารู้ธรรมรู้สภาวะธรรม

เป็นผู้รู้ร้อยสัจสี คือรู้เรื่องทุกข์ รู้เรื่องเหตุเกิดทุกข์ รู้ข้อปฏิบัติถึงความดับทุกข์
เข้าสู่ภาคประพฤติปฏิบัติ ด้วยความปิติยินดี มีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติ
ในการปฏิบัติ

ความไม่รู้ไม่เข้าใจนี้มันเป็นอบายมุขอบายภูมิ มันจะเป็นภูมิแห่งความทุกข์

ถ้าเราไม่เข้าใจ เราจะมีแต่ทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ ทุกข์ดับไป นอกจากทุกข์ไม่มี
เพราะความไม่รู้เข้าใจมันเป็นความทุกข์

เราทั้งหลายถึงมารู้ร้อยสัจสี่ มารู้ทุกข์ รู้เหตุเกิดทุกข์ รู้ข้อปฏิบัติถึงความดับทุกข์

เรามีตัวมีตนนะ เราเป็นคนจนก็ทุกข์เพราะไม่มี เป็นคนรวยก็มีความทุกข์ เพราะไม่รู้จักพอ สองคนนี้ก็เป็นผู้ทุกข์พอ ๆ กันนั่นแหละ ไม่มีใครยิ่งหย่อนมากกว่ากัน คนหนึ่งก็ทุกข์เพราะไม่มี คนหนึ่งก็ทุกข์เพราะมีความหลงเป็นคนไม่รู้จักพอ ไม่เข้าถึง เศรษฐกิจพอเพียงเพียงพอ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญ

เราทั้งหลายจะได้เอาความถูกต้องนำชีวิต เอาความสงบนำชีวิต เอาปัญญา นำชีวิต ไม่ต้องไปเอาความฟุ้งซ่านเอาความหลงนำชีวิต ไม่เอานิเวศทั้ง ๕ นำชีวิต ไม่เอาอคติทั้ง ๔ นำชีวิต

เราทั้งหลายต้องยกเลิกสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เราเน้นมาในการประพฤติการปฏิบัติ ของเราเอง ให้มีปิติมีสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ

สมมติสัจจะทั้งหลายให้พวกเราเข้าใจเรื่องสมมติสัจจะ

สมมติสัจจะนี่จะเป็นคุณเป็นประโยชน์ต่อพวกเรามาก ๆ นะ

เราทั้งหลายอย่าได้ประมาทไม่ให้ผิดพลาด เน้นการประพฤติการปฏิบัติ ให้สมบูรณ์ ให้สมบูรณ์ทั้งอย่างต้นอย่างกลางอย่างละเอียด ต้องให้สมบูรณ์ สมบูรณ์ ทั้งอรรถทั้งพยัญชนะ

ที่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสกับพวกเราทั้งหลายว่า พวกเธอทั้งหลายอย่าพากันเพลิดเพลिनอย่าไปประมาท ต้องเข้าสู่ภาคประพฤติ ภาคปฏิบัติ ต้องรู้จักการประพฤติการปฏิบัติจะทำให้เราไม่เสียเวลาในการดำเนินชีวิต ที่ประเสริฐนะ

เราต้องประพฤติปฏิบัติเพื่อให้สมมติสัจจะนั้นสมบูรณ์ เน้นเรื่องการประพฤติปฏิบัติ ความรู้ความเข้าใจเราต้องเอามาประพฤติเอามาปฏิบัติในสมมติให้สมบูรณ์ เราจะได้รู้หลักการรู้อุดมการณ์อุดมธรรม

การประพฤติการปฏิบัติของเรานี้ให้พวกเราเข้าใจนะ มันเป็นรายรับรายจ่ายนะ การประพฤติการปฏิบัติมันเป็นรายรับรายจ่าย รับรายจ่ายต้องสมดุลกัน ด้วยความรู้ความเข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ เพื่อเข้าสู่ความพอเพียงเพียงพอ เข้าถึงเศรษฐกิจพอเพียงเพียงพอ

อย่าไปเพลิดเพลिनอย่าไปประมาท ต้องปฏิบัติสมมติสัจจะให้สมบูรณ์

ศีลนี้แหละเป็นพื้นฐาน เป็นกรรม เป็นกรรมฐาน เพราะสิ่งทั้งหลายทั้งปวงนั้นมีกรรมเป็นพื้นฐาน เป็นบุญหรือเป็นบาปนะ

การปฏิบัติธรรม... การปฏิบัติมันเป็นพื้นฐาน ศีลนี้ถึงเป็นฐานของการประพฤติปฏิบัติ เราทั้งหลายต้องมีสัมมาทิฐิความเห็นถูกต้องเข้าใจถูกต้องปฏิบัติถูกต้อง เพื่อเราจะได้มีศีลเป็นพื้นฐาน เพื่อจะหยุดสัญชาตญาณไม่ไปตามสิ่งแวดล้อม มีศีลเป็นพื้นฐาน นี่เป็นหลักการเป็นอุดมการณ์อุดมธรรม

เราทั้งหลายต้องรู้กรรมรู้กฎแห่งกรรม เราต้องมีศีลมีธรรมเป็นพื้นฐาน

เรื่องความรู้ความเข้าใจในเรื่องสมมติสัจจะ เพื่อเอาสมมติสัจจะมาใช้มาประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้สมมติสัจจะนั้นสมบูรณ์ทั้งอรรถะทั้งพยัญชนะ เพราะสมมติสัจจะ จะทำหน้าที่จากการประพฤติการปฏิบัติ

นี่เป็นธรรมที่จะหยุดสิ่งที่ไม่ถูกต้อง หยุดการเวียนว่ายตายเกิด หยุดเหตุ
หยุดปัจจัยด้วยความรู้ความเข้าใจ เข้าสู่ภาคประพตีกาปฏิบัติ เพื่อให้ศีลสมาธิ
ปัญญาก้าวไปด้วยเหตุด้วยปัจจัย เป็นกิจที่ควรทำควรปฏิบัติ เป็นกิจที่ต้องหยุดต้อง
ยกเลิกในสิ่งที่ไม่ควรทำไม่ควรปฏิบัติ

เราต้องเข้าสู่ความเป็นมาตรฐานในการประพตีกาปฏิบัติด้วยความตั้งใจ
ตั้งเจตนา

เราทุก ๆ คนเข้าสู่แบรนด์เนมแห่งการประพตีกาปฏิบัติ ความรู้ความเข้าใจนี้
จะเข้าสู่แบรนด์เนมในการประพตีกาปฏิบัติ

ตำแหน่งทั้งหลายที่เค้าแต่งตั้งเค้าให้เรา เรียกว่าแบรนด์เนม ที่เค้าให้ยศ
ให้ตำแหน่งอย่างถูกต้องนะ

ยศตำแหน่งที่เราพากันเรียนพากันศึกษาตั้งแต่อนุบาลจนถึงปริญญาเอก
เป็นตำแหน่ง ๆ ขึ้นไป เป็นรองศาสตราจารย์ เป็นศาสตราจารย์ นี่เป็นตำแหน่ง
ที่เราเรียนได้ศึกษาได้เสียสละ เราต้องเอาตำแหน่งที่เราได้เรียนได้ศึกษาที่มีผู้อื่นรับรอง
ความเป็นมาตรฐานนั้นมาใช้มาปฏิบัติ

ตำแหน่งต้องเป็นตำแหน่งปัญญาบริสุทธิ์คุณ

เราต้องมีสัมมาทิฐิ ความเห็นถูกต้องความเข้าใจถูกต้อง ไม่เอายศไม่เอาตำแหน่ง
มาเป็นนิติบุคคลตัวตน ต้องเอาตำแหน่งนั้นมาเป็นธรรม เป็นธรรมนุญ รัฐธรรมนุญ
เพื่อประโยชน์ของเราเอง เพื่อประโยชน์ของคนอื่น เพื่อเราจะได้เอาธรรมนำชีวิต

ฝ่ายทางธรรมะเรามีการเรียนการศึกษาตั้งแต่สำนักธรรมตรี จนถึงเปรียญธรรม ๙ ประโยค

ที่เป็นความรู้ที่พวกเราเข้าใจ เพื่อมาเอาธรรมนำชีวิต เอาธรรมนำชีวิตร เป็นตำแหน่งที่เราต้องพากันมาเสียสละ เพื่อประโยชน์ของเราเองและประโยชน์ ของบุคคลอื่น เราถึงจะเข้าถึงธรรมเข้าถึงปัจจุบันธรรม เข้าถึงธรรมบุญ รัฏฐธรรมบุญ

ศาสนาทุกศาสนาอยู่ในโลกนี้คือธรรมบุญคือรัฏฐธรรมบุญนะ

ศาสนานั้นไม่ใช่บุคคลไม่ใช่ตัวไม่ใช่ตนนะ ศาสนาคือธรรมบุญรัฏฐธรรมบุญ แต่ชื่อมันต่างกันเฉย ๆ นะ อันหนึ่งชื่อศาสนาพุทธ อันหนึ่งชื่อคริสต์พระศาสนา อันหนึ่งชื่อว่าอิสลามพระศาสนา ศาสนาพราหมณ์ ศาสนาต่าง ๆ มันต่างกันแต่เพียง ชื่อเฉย ๆ แต่ความหมายของศาสนามันคืออันเดียวกัน คือธรรมะคือธรรมบุญคือ รัฏฐธรรมบุญ

เราทั้งหลายต้องพากันรู้เข้าใจ ถ้าไม่รู้ไม่เข้าใจ เดียวจะเอาพระศาสนา เป็นนิตินบุคคลตัวตน มันจะไม่ได้เป็นพระศาสนา

ให้เรารู้เข้าใจ พระศาสนาเป็นหลักการเป็นอุดมการณ์อุดมธรรม เพื่อยกเลิกตัวตน เรียกว่าพระศาสนา พระศาสนาคือธรรมะ ธรรมะคือพระศาสนา ศาสนาคือธรรมบุญ รัฏฐธรรมบุญ นี่เป็นหลักการเป็นอุดมการณ์อุดมธรรม

เราทั้งหลายอย่าเอาพระศาสนาเป็นตัวเป็นตนนะ มันเสียหายมาก เราต้องรู้เข้าใจ ถ้าไม่รู้เข้าใจมันจะเป็นนิตินบุคคลตัวตน มันจะสำคัญมันหมายเป็นนิตินบุคคลตัวตน

สำคัญมันหมายความว่าเราเป็นผู้หญิงผู้ชาย เป็นหนุ่มเป็นสาว เป็นคนแก่คนเฒ่า
คนชราเป็นคนที่ตายนะ มันจะเป็นนิติบุคคลตัวตน

มันจะสำคัญมันหมายความว่าเราดีกว่าเค้า เก่งกว่าเค้า รวยกว่าเค้า มีเพาเวอร์
สูงกว่าเค้า อะไรก็เขาอะไรก็เรา อันนั้นมันไม่เป็นธรรมมันไม่เป็นสภาวะธรรม
มันเป็นตัวเป็นตน เราทุกคนต้องเข้าใจเรื่องพระศาสนา

ให้เราทั้งหลายเข้าใจเราทั้งหลายจะได้รู้เรื่องของพระศาสนา

พระศาสนานี้ต้องยกเลิกเขายกเลิกเรา ยกเลิกตัวกูของกู มีแต่ความสงบ
มีแต่ปัญญา มีแต่ปัญญามีแต่ความสงบ มีแต่ปิตุสขเอกัคคตา

เราทั้งหลายต้องมีความสงบมีปัญญา เราจะได้มีพระศาสนาด้วยความรู้
ด้วยความเข้าใจ

เราต้องเอาธรรมนำชีวิตเอาพระศาสนาำชีวิต เอาธรรมนำชีวิต

เอาความไม่ถูกต้องนำชีวิตอันนี้เรียกว่าเป็นผู้ไม่มีพระศาสนาำชีวิต
คือผู้ที่เอาความหลงนำชีวิต

ความแก่ความเจ็บความตายความพลัดพราก เราต้องรู้เราต้องเข้าใจว่า
ทุกสิ่งทุกอย่างนั้นมันเป็นธรรมเป็นสภาวะธรรม

พวกเราทั้งหลายต้องพากันรู้พากันเข้าใจ

พระศาสนา คือความรู้ความเข้าใจแล้วเข้าสู่ภาคประพจน์ภาคปฏิบัติ

พระศาสนา คือ ปัญญา คือ ความสงบ การมาสงบด้วยความรู้ความเข้าใจ ด้วยการประพฤติการปฏิบัติมันเป็นความสุขอย่างยิ่ง

ที่พระท่านสวดว่า เตสังวุปะสะโมสุโข การยกเลิกสิ่งที่ไม่ถูกต้องมันเป็นความสุขอย่างยิ่ง การเป็นตัวเป็นตน ความปรุ้งแต่งสำคัญมันหมายความว่า เป็นตัวเป็นตนมันเป็นทุกข์อย่างยิ่ง

เราทั้งหลาย เราเอาตัวเอาตนเป็นที่ตั้งไม่ได้ ต้องเข้าถึงความรู้ความเข้าใจ เข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ เข้าถึงความพอดี หวานมากเกินไปก็ไม่ดี จืดมากเกินไปก็ไม่ดี เค็มมากเกินไปก็ไม่ดี เปรี้ยวมากเกินไปก็ไม่ดี ต้องเข้าถึงความเพียงพอ เข้าถึงความพอดี เราต้องรู้เข้าใจ

เราไปหาหมอ คุณหมอเค้าตรวจร่างกายของเรา เค้าต้องตรวจเลือดเรา เพื่อจะเข้าหาความพอดี เข้าหาความพอเพียงเพียงพอ เค้าต้องตรวจความดันโลหิตของเราเพื่อเข้าหาความพอดี เข้าหาความพอเพียงเพียงพอนะ เพราะความถูกต้องมันคือความถูกต้อง

การดำเนินชีวิตของเราทุก ๆ คนนะ ต้องอยู่กับพอดี ความพอเพียงเพียงพอ ต้องเข้าถึงเศรษฐกิจพอเพียงเพียงพอด้วยความเข้าใจด้วยการประพฤติการปฏิบัติ

เราเอาตัวตนเป็นที่ตั้งนั้นมันไม่ได้

เอาตัวตนเป็นที่ตั้งมันไม่ใช่ธรรมะ มันเป็นความหลง

ความหลงนำชีวิตนั้นไม่ได้ เอาอารมณ์เอาตัวเอาตนนำชีวิตนั้นไม่ได้ ต้องเอาความถูกต้องเอาความสงบเอาปัญญาเอาศีลเอาสมาธิเอาปัญญา เพื่อเอาความถูกต้องนำชีวิตนะ ต้องเอาความจริงนำชีวิตเอาความถูกต้องนำชีวิต

พวกเราไปหาคุณหมอ คุณหมอเขาถึงตรวจสุขภาพร่างกายด้วยการตรวจเลือดวัดความดัน เข่าจะตรวจเลือดตรวจความดันเรานะว่าส่วนไหนมากส่วนไหนน้อย เพื่อจะเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ เข้าถึงความดีนะ เข้าหาความสงบเข้าหาปัญญา เอาตัวตนเป็นที่ตั้งนั้นไม่ได้ มันไม่ใช่ความสงบไม่ใช่ปัญญา มันเป็นนิติบุคคลตัวตน

คุณหมอตรวจเราว่าเราขาดอะไรเกินอะไร ว่าขาดวิตามินโปรตีนเกลือแร่แร่ธาตุหรือไม่

เอาตัวตนเป็นที่ตั้งมันไม่ถูกต้อง

เราต้องเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอเราต้องรู้ต้องเข้าใจ ชีวิตของเราต้องเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ เราเอาความหลงนำชีวิตไม่ได้ เอาความไม่ถูกต้องนำชีวิตนั้นไม่ได้

คนเรามาคิดดูดี ๆ นะ หมู่มวลมนุษยทั้งหลายเป็นโรคทางกายไม่เท่าไรหรอก แต่เป็นโรคทางใจมาก โรคทางกายเป็นนิดเดียว ส่วนใหญ่มันเป็นโรคทางใจ

เรื่องปัญญาสัมมาทิฐิความเห็นถูกต้องเข้าใจถูกต้องเป็นสิ่งที่สำคัญ

เราทั้งหลายจะได้มีความสงบมีปัญญา มีปัญญามีความสงบ

เราทั้งหลายจะได้หลุดจากความไม่รู้ไม่เข้าใจ เราจะได้หลุดวิภวสงสารด้วยความรู้ความเข้าใจด้วยการประพฤติการปฏิบัติ

บางคนก็นาน ๆ ทีถึงจะป่วย แต่เรื่องจิตเรื่องใจถ้าเราเอาความหลงนำชีวิต เราจะเป็นโรคแห่งความหลง เป็นโรคทางจิตทางใจอยู่ตลอดเวลาตลอดเวลา

สัมมาทิฐิปัญญาความเห็นถูกต้อง ความเข้าใจถูกต้อง ปฏิบัติถูกต้องถึงดีมาก ต้องรู้จักกาลรู้จักเวลา รู้จักการประพฤติกการปฏิบัติ เราจะเข้าถึงธรรมถึงสภาวะธรรม นี่มันเป็นหลักการเป็นอุดมการณ์อุดมธรรม

สงกรานต์ปีหนึ่ง ๆ ให้พวกเรารู้เข้าใจนะ มันเป็นหลักการเป็นอุดมการณ์ อุดมธรรมเพื่อให้เรารู้จักอุดมการณ์อุดมธรรมในการประพฤติกการปฏิบัติ

การประพฤติกการปฏิบัติให้พวกเราทั้งหลายพากันเข้าใจ เราต้องพากันปฏิบัติ อยู่ตลอดเวลาอยู่ตลอดเวลาด้วยความรู้ความเข้าใจ เพราะชีวิตของเราคือกรรม คือกฎแห่งกรรมคือผลของกรรม เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจในการประพฤติกการปฏิบัติ

ให้พากันเข้าใจเรื่องกรรมเรื่องกฎแห่งกรรม เราทั้งหลายจะได้พากันเข้าสู่ ภาวประพฤติกภาวปฏิบัติ การประพฤติกการปฏิบัติก็คือการประพฤติกการปฏิบัติ

วันเสาร์วันอาทิตย์เป็นวันหยุดการทำงานของส่วนราชการ เทศกาลปีใหม่ เทศกาลตรุษจีน สงกรานต์อย่างนี้ นี่เป็นหลักการในการดำเนินชีวิตที่ประเสริฐ วันเสาร์วันอาทิตย์อย่างนี้ก็เป็นหลักการ

แต่การประพฤติกการปฏิบัติเปรียบเสมือนเราไปกู้เงินธนาคารเค้ามา เราไปกู้เงิน ธนาคารเค้ามาเค้าไม่มีวันหยุดเสาร์อาทิตย์ ไม่มีวันหยุดราชการนะ ดอกเบี้ยเค้าขึ้นอยู่ ตลอดกาลตลอดเวลา

เราต้องเข้าใจรายรับรายจ่ายของชีวิต

ชีวิตของเราต้องรู้เข้าใจ... เหมือนต้นไม้ต้นหนึ่งเค้าต้องได้อาหารมาจากทุกทิศทุกทางของต้นไม้ ได้มาจากทางรากทางใบทางกิ่งก้านสาขาทางยอดตลอดปริมณฑล อากาศแสงแดดออกซิเจน ต้นไม้ต้นนั้นเค้าต้องได้อาหารมาจากทุกทิศทุกทางของต้นไม้ละ ไม่ใช่มาจากรากแต่เพียงอย่างเดียว

ความรู้ความเข้าใจมันคือความรู้ความเข้าใจ เราทั้งหลายจะได้รู้เข้าใจเข้าสู่ภาคประพจน์ภาคปฏิบัติ การประพจน์การปฏิบัติถึงไม่มีกาลไม่มีเวลา ไม่เลือกกาลไม่เลือกเวลา เราต้องรู้การประพจน์การปฏิบัติ

ถามว่าการประพจน์การปฏิบัติเราปฏิบัติไปถึงไหนเราถึงจะได้หยุด

เราต้องเข้าใจเรื่องการประพจน์การปฏิบัติ การประพจน์การปฏิบัติให้พวกเราเข้าใจ เมื่อเรายังมีอายุขัยอยู่เราก็คิดดี ๆ เอาธรรมนำชีวิตตลอดอายุขัยจนกว่าเราหมดลมหายใจ

เราคิดดี ๆ พุคดี ๆ กิริยามารยาทดี ๆ อาชีพที่ถูกต้องยกเลิกตัวตนจนหมดลมหายใจจนหมดอายุขัย นี่คือการประพจน์การปฏิบัติ

เพราะอันนี้มันเป็นการทำที่สุดแห่งความไม่มีทุกข์ เพื่อหยุดสัญญาตณฺหาแห่งความไม่ถูกต้อง หยุดกรรมหยุดกฎแห่งกรรม มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพจน์การปฏิบัติ

เราทั้งหลายต้องเข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ เราต้องทำหน้าที่ของเรา ให้สมบูรณ์ทั้งอรรถะทั้งพยัญชนะให้พวกเราทั้งหลายรู้เข้าใจในการประพฤติ การปฏิบัติ

เราทั้งหลายนะเป็นผู้ที่ประเสริฐเป็นทั้งคนดีคนมีปัญญา เป็นทั้งคนมีปัญญา เป็นคนดี ต้องรู้เข้าใจต้องมีสัมมาทิฐิ มีความเห็นถูกต้อง เข้าใจถูกต้อง ปฏิบัติถูกต้อง มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ
